

Rapport 5806

BARON VAN NAGELLSTRAAT 64 VOORTHUIZEN GEMEENTE BARNEVELD

J.Huizer

Baron van Nagellstraat 64, Voorthuizen (gemeente Barneveld)

Een bureauonderzoek

J. Huizer

Colofon

ADC Rapport 5806

Baron van Nagellstraat 64, Voorthuizen (gemeente Barneveld)
Een bureauonderzoek

Auteur: J. Huizer

In opdracht van: De Bunte vastgoed Oost

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, 24 juli 2023

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

Status onderzoek: definitief

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:

R.M. van der Zee

ISSN 1875-1067

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel. 033-299 81 81
E-mail info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding en administratieve gegevens	7
2 Bureauonderzoek	9
2.1 Doelstelling en vraagstelling	9
2.2 Methodiek	9
2.3 Resultaten	9
2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie	15
3 Aanbeveling	17
Literatuur	18
Lijst van afbeeldingen en tabellen	19

Samenvatting

In opdracht van De Bunte vastgoed Oost heeft ADC ArcheoProjecten in mei 2022 een bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie Baron van Nagellstraat 64 te Voorthuizen, gemeente Barneveld. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingsplanwijziging die nodig is om in het plangebied woningen te kunnen bouwen.

Op basis van het bureauonderzoek is een gespecificeerde verwachting opgesteld. Voor de prehistorie (zowel de periode van jager-verzamelaars als die van vroege landbouwgemeenschappen) geldt een lage verwachting. Het plangebied is gelegen in een zone met laarpodzolgronden, beekeerdgronden en veldpodzolgronden. Dit zijn bodemtypen die kenmerkend zijn voor relatief laag gelegen en vlakke delen van het dekzandschap met ondiepe grondwaterstanden. De lage verwachting voor de prehistorie geldt ook voor de dekzandwelingen, die grotendeels buiten het plangebied liggen, vanwege het ontbreken van duidelijke gradiëntzones en stromend of open water (zoals een lokale beek of een ven).

Er zijn geen aanwijzingen voor historische bebouwing van voor 1900 in het gebied; tot ver in de 19^e eeuw bestond het plangebied nog uit heide. Bewoning moet vooral worden gezocht in onder andere het wat meer reliëfrijke oostelijke deel van het huidige Voorthuizen.

Bovendien is tijdens een archeologisch booronderzoek uit 2017 geconstateerd, dat in het gebied direct aangrenzend ten noordwesten, westen en zuidwesten van het plangebied is uitgevoerd, de bodem vrijwel overal is verstoord tot in de C-horizont, mogelijk als gevolg van ploegen. Gezien het grondgebruik in het huidige plangebied (bedrijfshallen met omringende verharding voor onder meer vrachtverkeer) is het niet te verwachten dat de bodem hier minder verstoord zal zijn dan het in 2017 onderzochte gebied, dat grotendeels uit grasland bestond. Voor zover er al sprake is geweest van een archeologisch sporen- of vondstniveau, zal dit naar verwachting niet meer intact zijn. Hooguit kunnen de onderste gedeelten van diep ingegraven sporen nog bewaard zijn gebleven.

ADC ArcheoProjecten adviseert om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is altijd mogelijk dat tijdens grondwerkzaamheden onverwacht archeologische vondsten aan het licht komen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van de grondwerkzaamheden te wijzen op de plicht deze zogenoemde toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet. De melding dient behalve bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) tevens plaats te vinden bij de gemeente Barneveld.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Afkorting	Tijd in jaren
Nieuwe tijd:	NT	1500 - heden
Middeleeuwen:	XME	450 – 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen	LME	1050 - 1500 na Chr.
Vroege Middeleeuwen	VME	450 - 1050 na Chr.
Romeinse tijd:	ROM	12 voor Chr. – 450 na Chr.
Laat-Romeinse tijd	ROML	270 - 450 na Chr.
Midden-Romeinse tijd	ROMM	70 - 270 na Chr.
Vroeg-Romeinse tijd	ROMV	12 voor Chr. - 70 na Chr.
IJzertijd:	IJZ	800 – 12 voor Chr.
Late IJzertijd	IJZL	250 - 12 voor Chr.
Midden-IJzertijd	IJZM	500 - 250 voor Chr.
Vroege IJzertijd	IJZV	800 - 500 voor Chr.
Bronstijd:	BRONS	2000 - 800 voor Chr.
Late Bronstijd	BRONSL	1100 - 800 voor Chr.
Midden-Bronstijd	BRONSM	1800 - 1100 voor Chr.
Vroege Bronstijd	BRONSV	2000 - 1800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	NEO	5300 – 2000 voor Chr.
Laat-Neolithicum	NEOL	2850 - 2000 voor Chr.
Midden-Neolithicum	NEOM	4200 - 2850 voor Chr.
Vroeg-Neolithicum	NEOV	5300 - 4200 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	MESO	8800 – 4900 voor Chr.
Laat-Mesolithicum	MESOL	6450 - 4900 voor Chr.
Midden-Mesolithicum	MESOM	7100 - 6450 voor Chr.
Vroeg-Mesolithicum	MESOV	8800 - 7100 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	PALEO	tot 8800 voor Chr.
Laat-Paleolithicum	PALEOL	35.000 - 8800 voor Chr.
Midden-Paleolithicum	PALEOM	300.000 – 35.000 voor Chr.
Vroeg-Paleolithicum	PALEOV	tot 300.000 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

1 Inleiding en administratieve gegevens

In opdracht van De Bunte vastgoed Oost heeft ADC ArcheoProjecten in mei 2022 een bureauonderzoek uitgevoerd voor de locatie Baron van Nagellstraat 64 te Voorthuizen, gemeente Barneveld (afb. 1). De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen bestemmingsplanwijziging die nodig is om in het plangebied woningen te kunnen bouwen.

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden en is de Monumentenwet 1988 komen te vervallen. De bepalingen van een deel van de Monumentenwet zijn opgenomen in de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving gaat over naar de toekomstige Omgevingswet. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het Overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is. Op grond van de Erfgoedwet moeten archeologische (verwachtings)waarden gewaarborgd zijn in het bestemmingsplan. In het vigerende bestemmingsplan Baron van Nagellstraat, dat op 13 december 1988 door de gemeente Barneveld is vastgesteld, heeft het plangebied geen archeologische dubbelbestemming.¹ Echter, volgens de gemeentelijke archeologische beleidskaart is er sprake van een lage verwachting en is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen met een oppervlakte van meer dan 1 ha en dieper dan 30 cm -mv.

Omdat de archeologische vrijstellingsgrenzen worden overschreden, dient de initiatiefnemer in het kader van de bestemmingsplanwijziging een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

In Nederland dient het vaststellen van de archeologische waarde van een plangebied te gebeuren conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 4.1).² Gemeenten kunnen hierop aanvullende uitvoeringskaders vaststellen. De gemeente Barneveld heeft voor zover bekend geen aanvullende uitvoeringskaders vastgesteld voor het uitvoeren van archeologisch vooronderzoek, noch zijn deze voor dit project afzonderlijk opgesteld. Voor dit onderzoek zijn daarom enkel de protocollen van de vigerende KNA gevolgd.

¹ <http://www.ruimtelijkeplannen.nl/>

² SIKB 2018.

De volgende administratieve gegevens zijn van toepassing:

opdrachtgever:	De Bunte Vastgoed Oost BV Dhr. R. Keizer Postbus 8029 6710AA Ede Tel.: 0318-693370 / 06-37006483 E-mail: rk@debunte.nl
fase AMZ-cyclus:	bureauonderzoek
aanleiding:	wijziging bestemmingsplan
locatie:	Baron van Nagellstraat 64
plaats:	Voorthuizen
gemeente:	Barneveld
provincie:	Gelderland
kadastrale gegevens:	gemeente Voorthuizen sectie G nummers 4285, 6388, 6390 en 6391
kaartblad:	32E (1:25.000)
oppervlakte plangebied:	Ca. 1,72 ha
coördinaten:	169.435 / 465.800 169.420 / 465.680 169.303 / 465.675 169.247 / 465.756
bevoegde overheid met contactgegevens:	Gemeente Barneveld Otelaarseweg 9 3771 VJ Barneveld
deskundige namens de bevoegde overheid met contactgegevens:	Gemeente Barneveld Mw. P. Kloosterman Raadhuisplein 2 3771 ER Barneveld Tel.: 140342 E-mail: p.kloosterman@barneveld.nl
goedkeuring rapport door bevoegde overheid:	Ja, vergunning is verleend
Archis-zaaknummer:	5263415100
ADC-projectcode:	000217
auteur:	J. Huizer
autorisatie:	R.M. van der Zee
periode van uitvoering:	mei 2022
beheer en plaats documentatie:	ADC ArcheoProjecten bv, Amersfoort

2 Bureauonderzoek

2.1 Doelstelling en vraagstelling

Het bureauonderzoek vormt de eerste stap in het vaststellen van de archeologische waarde van het gebied. Het doel van bureauonderzoek is het aan de hand van bestaande bronnen verwerven van informatie over bekende en/of verwachte archeologische waarden in het plangebied, om daarmee te komen tot een gespecificeerde, archeologische verwachting.

Voor het bureauonderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

- *Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?*
- *Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?*

2.2 Methodiek

Het onderzoek is uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), versie 4.1 Landbodems, protocol 4002 Bureauonderzoek.

Tijdens het bureauonderzoek worden diverse bronnen geraadpleegd, wat leidt tot het opstellen van een gespecificeerde verwachting. De gespecificeerde verwachting kan worden beschouwd als de conclusie van het bureauonderzoek, omdat hierin wordt aangegeven of archeologische waarden in het plangebied worden verwacht. Als dit het geval is, zal zo mogelijk de aard, de omvang, de diepteligging en de datering van deze waarden worden beschreven. Indien mogelijk zal de omvang worden weergegeven op een kaart.

2.3 Resultaten

2.3.1 Afbakening plan- en onderzoeksgebied, beschrijving huidig gebruik en vaststellen van de consequenties van het mogelijk toekomstige gebruik

Het plangebied is gelegen aan de rand van de dorpskern van Voorthuizen. Het wordt in het noorden begrensd door de Zwarteweg, in het zuidoosten door de Baron van Nagellstraat in het oosten en zuiden door percelen met woonhuizen en een perceel met grasland en in het westen tenslotte door een waterpartij en een onverhard erf.

Het plangebied is momenteel bebouwd met een bedrijfsgebouw. Over de funderingsconstructie van het huidige complex zijn geen gegevens beschikbaar, wel kan worden gemeld dat het westelijke gedeelte van het complex is voorzien van een (verdiept aangelegde) laadput met een oppervlakte van ca. 150 m².

Op basis van de opgevraagde gegevens met betrekking tot de milieuhygiënische situatie in het plangebied kan worden geconcludeerd dat er (nog) geen milieukundig onderzoek is uitgevoerd in het plangebied, noch sprake is van bekende bodemverontreinigingen.³

In het kader van het onderzoek zijn geen gegevens met betrekking tot de aanwezigheid van ondergrondse kabels en leidingen opgevraagd bij het KLIC, omdat er op dit moment nog geen plannen zijn om veldonderzoek uit te (laten) voeren.

Van het plangebied zelf zijn onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar om een uitspraak te kunnen doen over de archeologische verwachting. Daarom zijn tevens gegevens betrokken uit de directe omgeving, waarmee het onderzoeksgebied kan worden gedefinieerd als het gebied binnen een straal van circa 500 m rondom het plangebied. De begrenzing van deze zone is gebaseerd op het gegeven dat hierbinnen sprake is van voldoende informatie om een uitspraak te doen over de archeologische verwachting die representatief is voor het plangebied.

³ <https://geoweb.gelderland.nl/>

In het plangebied zal de huidige bedrijfsbebouwing worden gesloopt waarna woningbouw, in de vorm van zowel eengezinswoningen als appartementen. Details met betrekking tot onder andere funderingsdiepte en -constructie zijn nog niet voorhanden. Wel is het de bedoeling om de appartementengebouwen te voorzien van een half verdiept aangelegde parkeerkelder. De bodem zal hierbij over een oppervlakte van ca. 0,5 ha worden verstoord tot een diepte van ca. 1 m -mv.

De consequentie van de voorgenomen ontwikkeling kan zijn dat eventuele aanwezige waardevolle archeologische resten in de ondergrond worden aangetast.

2.3.2 Beschrijving van de aardwetenschappelijke waarden

De volgende aardwetenschappelijke informatie is bekend van het plangebied:

Bron	Informatie
Dinoloket, model GeoTOP ⁴	Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden
Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁵ , afb. 3	Niet gekarteerd wegens ligging in bebouwd gebied, dichtstbijzijnde eenheid: dekzandrug (kaartcode: 5B53)
Bodemkaart van Nederland 1:50.000 (landsdekkende, digitale versie) ⁶ , afb. 2	Niet gekarteerd wegens ligging in bebouwd gebied, dichtstbijzijnde eenheden: laarpodzolgronden ontwikkeld in leemarm en zwak lemig fijn zand (bodemcode: cHn21), veldpodzolgronden ontwikkeld in leemarm en zwak lemig fijn zand (bodemcode: Hn21) en beekeerdgronden ontwikkeld in lemig fijn zand, plaatselijk ijzerrijk, ondieper dan 50 cm beginnend en ten minste 10 cm dik (bodemcode: fpZg23)
Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3) ⁷	Maaiveld op ca. 12,7 m +NAP, natuurlijk reliëf verder nauwelijks zichtbaar door aanwezige bebouwing.

Het plangebied bevindt zich landschappelijk gezien in het Midden-Nederlandse zandgebied, in de randzone van de Gelderse Vallei. Aan het eind van de laatste ijstijd (Weichselien, 115.000-11.755 jaar geleden) is hier door de wind dekzand afgezet (Laagpakket van Wierden, Formatie van Boxtel). Het dekzandreliëf bestaat uit ruggen, -welvingen en -koppen afgewisseld met vlaktes.

Het plangebied maakt volgens de Geomorfologische kaart van Nederland vermoedelijk deel uit van een dekzandrug. Enkele kilometers ten noordoosten van het plangebied bevindt zich het stuwwalcomplex van de Veluwe.

Volgens het Actueel Hoogtebestand Nederland bevindt het maaiveld in het plangebied zich op +17,6 m NAP. In of direct rond het plangebied zijn op het AHN weinig natuurlijke hoogteverschillen waarneembaar, behalve dat het maaiveld in de richting van de noordoostelijk gelegen kern van Voorthuizen geleidelijk hoger is gelegen.

Volgens de Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, maakt het plangebied deel uit van een zone waarin laarpodzolgronden, veldpodzolgronden en beekeerdgronden zijn gekarteerd. Het plangebied zelf is overigens niet gekarteerd wegens de ligging in bebouwd gebied. Aangenomen mag worden dat de bodem in het plangebied van dezelfde aard is (geweest) als in de omliggende gebieden die wel gekarteerd zijn.

Laarpodzolgronden zijn gronden met een 30 - 50 cm dikke, deels door de plaggenbemesting opgebrachte donkere bovengrond (A-horizont). De B-horizont is een zogenaamde humuspodzol-B waarin de zandkorrels huidjes van ingespoelde humus hebben.

Een veldpodzolgrond is een hydropodzolgrond die wordt gevormd in mineraalarme uitgangsmaterialen. Ze zijn kenmerkend voor jonge heideontginningen, gebieden die tot eind 19^e -

⁴ www.dinoloket.nl.

⁵ Alterra 2008.

⁶ Alterra 2014.

⁷ ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer.

begin 20^e eeuw met heide waren bedekt (de woeste gronden). De veldpodzolgronden liggen in relatief lage delen, zoals afvoerlose laagten, en op lage ruggen met relatief hoge grondwaterstanden. Een veldpodzol heeft een relatief dunne (0-30 cm) A-horizont. In de bovenste lagen van een podzolbodem worden humuszuren gevormd in een (O- en A-horizont). Deze zorgen voor de uitspoeling van de bodem en daardoor wordt een E-horizont gevormd (lichtgrijze bodemlaag). De opgeloste stoffen worden dieper in de bodem weer afgezet in de inspoelingshorizont, de Bh-horizont (inspoeling van humus). Een kenmerk van een veldpodzolbodem is dat er geen ijzerhuidjes om de zandkorrels zitten, daarvoor is de grondwaterstand te hoog. De overgangen van de B- naar BC- en C-horizont zijn geleidelijk.

Bij beekeerdgronden is er sprake van een voedselrijke humuslaag die overgaat in een voedselarme laag van dekzand. Beekeerdgronden komen voor in gebieden met een fluctuerende grondwaterstand. In de bodem treden daardoor gleyverschijnselen (het ontstaan van oxidatie- en reductieplekken) op.

2.3.3 Beschrijving van bekende archeologische waarden

In het onderzoeksgebied zijn de volgende archeologische (indicatieve) waarden en ondergrondse bouwhistorische waarden vastgesteld (zie afbeelding 4):

Archis 3 zaakidentificatie	Omschrijving	Datering ⁸	Opmerking
1160622	Diverse fragmenten keramiek	IJZM-LME	Zie onderzoeksmelding 4545561100
1086973	Enkele fragmenten baksteen en houtskool	ME-NTC	Zie onderzoeksmelding 2201055100
1094581	Divers vondstmateriaal	ROMV-NTC	Zie onderzoeksmelding 2319851100
1093304	Fragmenten aardewerk	LMA/LMB	Zie onderzoeksmelding 2298013100

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
2298013100	bureau-/booronderzoek	Vermoedelijk vindplaats van een voormalig erf.	proefsleuven
2201055100	bureau-/booronderzoek	De bodemopbouw is intact. In een aantal boringen is de oorspronkelijke A-horizont nog aanwezig. Ter hoogte van de andere boringen is de A-horizont in de onderkant van het esdek opgenomen. Het eventuele sporenniveau is waarschijnlijk overal nog aanwezig en alleen de meest ondiepe sporen zijn mogelijk niet meer goed te zien omdat ze in het esdek zijn opgenomen. De diepere sporen zijn waarschijnlijk wel goed bewaard gebleven.	proefsleuven
2319851100	proefsleuvenonderzoek	Tijdens het onderzoek zijn geen archeologische resten of grondsporen waargenomen die erop wijzen dat zich ter hoogte van het onderzochte gebied	de vindplaats is niet behoudenswaardig; het plangebied is vrijgegeven.

⁸ Voor een verklaring van de afkortingen, zie tabel 1.

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
		een middeleeuwse voorganger van het erf Wixeler (nu Holzenbosch) bevindt. Het lijkt erop dat de boerderij eeuwenlang op dezelfde plaats heeft gestaan. Ook aanwijzingen voor een vindplaats uit eerdere perioden zijn niet gevonden. Ter hoogte van het plangebied zijn omvangrijke bodemverstoringen aangetroffen. Het gaat hierbij zowel om verstoringen die op grond van het vondstmateriaal gedateerd kunnen worden in de 17^e en 18^e eeuw als om verstoringen die zeer recent van aard zijn. In een groot deel van de proefsleuven in het oosten van het plangebied zijn greppels aanwezig, die ter ontginning van het land gediend hebben. Er zijn ook zones zonder verstoringen waargenomen; hier konden in het profiel nog restanten van een podzolbodem opgetekend worden, hetgeen in overeenstemming is met de resultaten van het booronderzoek. Dat de verstoringen niet zijn vastgesteld tijdens het booronderzoek heeft er mogelijk mee te maken dat het waarschijnlijk zeer lokale verstoringen betreft. Dergelijke verstoringen kunnen bij een booronderzoek onopgemerkt blijven.	
4545561100	bureau-/booronderzoek	Uit het veldonderzoek blijkt dat de bodem in vrijwel het hele plangebied is afgetopt. In delen van het plangebied komt een AC-profiel voor met een bouwvoor (A-horizont) van 25 à 30 cm en in grote delen komt een 25 tot 160 cm	Het plangebied is vrijgegeven

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
		dikke gevlekte bovengrond voor, waarbij de top van de C-horizont (sub)recent in de bouwvoor is opgenomen. In drie van de 84 geplande boringen is een B-horizont aangetroffen die gezien de kleurschakeringen onder natte omstandigheden is gevormd. De ondergrond (C-horizont) bestaat grotendeels uit al dan niet verspoeld dekzand en fluvioperiglaciale afzettingen. Een restant van het ven is nog zichtbaar in het landschap. In drie boringen die op basis van historische kaarten in het ven zijn gezet, is gezien de aanwezigheid van een sterk humeuze laag en/of een leemlaagje daadwerkelijk in de voormalige bodem van het ven geboord. In een vierde boring is de bovengrond tot 80 cm –mv sterk gevlekt en komen humeuze brokken voor. Het vennetje ligt niet gunstig in een bepaalde gradiëntzone met bijvoorbeeld hoogteverschillen en milieudynamiek wat gunstig was voor het opslaan van een tijdelijk kampement (steentijd).	
2141220100	Bureau-/booronderzoek	Intact bodemprofiel, maar geen archeologische indicatoren	Het plangebied is vrijgegeven
2198879100	Bureau-/booronderzoek	Geen informatie in Archis	Geen informatie in Archis
2248263100	Bureau-/booronderzoek	Omdat in alle boringen de overgang van de A-horizont naar de C-horizont uiterst onduidelijk is en de diepte van de top van de C-horizont sterk varieert, lijkt het waarschijnlijk dat de oorspronkelijke top van de C-horizont in sommige boringen vergraven is. Er is geen sprake meer van een veldpodzol. De 60 à 80 cm dikke top is niet humeus en bestaat uit lichtgrijs tot	Het plangebied is vrijgegeven

Archis 3 zaakidentificatie	Soort onderzoek	Resultaat	Advies
		bruinrijis ophoogzand. Vermoedelijk is bij de kap van het bos, waar het plangebied in de 19 ^e en begin 20 ^e eeuw deel van heeft uitgemaakt, de bovengrond verstoord en hebben er mogelijke verstuivingen plaatsgevonden. Daarnaast kan de verstoring ook het gevolg zijn van graafwerkzaamheden in de 20 ^e eeuw voor de bouw van het huidige pand. Op basis van de resultaten van het veldonderzoek kan de lage tot gematigde archeologische verwachting, die tijdens het bureauonderzoek was vastgesteld, gehandhaafd blijven. De verwachte bodempopbouw in de vorm van een veldpodzol is uitgebleven. Daarnaast zijn er geen archeologische indicatoren aangetroffen die duiden op de mogelijke aanwezigheid van diepere grondsporen.	
2199875100	Bureau-/booronderzoek	Geen informatie in Archis	Geen informatie in Archis

Relevant voor het plangebied is het bureau-/booronderzoek dat in 2017 direct ten noordwesten, westen en zuidwesten van het plangebied is uitgevoerd. Hier werden in het overgrote deel van de boringen verstoringen (mogelijk als gevolg van ploegen) van de bovengrond tot in de C-horizont waargenomen, onder meer in acht boringen (nummers 68, 69, 70, 73, 74, 80, 81 en 82) die vlak langs de begrenzing van het huidige plangebied zijn verricht.⁹

In ARCHIS zijn voor het onderzoeksgebied geen AMK-terreinen of relevante gebouwde monumenten geregistreerd.

Op de gemeentelijke verwachtings- en beleidsadvieskaart ligt het plangebied binnen een zone met een lage verwachting (afb. 5).¹⁰ Deze verwachting is gebaseerd op de ligging in een beekoverstromingsvlakte/laatglaciale dalvlakte.

⁹ Archis onderzoeksmelding 4545561100; Bergman 2018.

¹⁰ www.barneveld.nl

2.3.4 Beschrijving van de historische situatie, mogelijke verstoringen en bouwhistorische waarden

De historische situatie is op verschillende kaarten als volgt (afb. 6):

Bron	Jaartal	Historische situatie
Kadastrale minuut	1811-1832	Heide, plangebied wordt verder doorsneden door twee wegen. Ook ter plaatse van de huidige Baron van Nagellstraat bevindt zich een weg.
Topografische kaart	Ca. 1870	idem
Topografische kaart	Ca. 1911	Het plangebied wordt van noord naar zuid doorsneden door een spoorlijn (noordelijke tracédeel van de zgn. "Kippenlijn"). Het westelijke deel van het plangebied is in cultuur gebracht en bestaat uit grasland
Topografische kaart	Ca. 1950	Rest van het plangebied is ook in cultuur gebracht en bestaat nu uit hoofdzakelijk grasland. Direct ten westen van de spoorlijn zijn twee gebouwtjes gerealiseerd.
Topografische kaart	Ca. 1975	De spoorlijn is geheel ontmanteld en in de oostelijke helft van het plangebied bevinden zich nu enkele fabrieksgebouwen.
Topografische kaart	Ca. 1990	In de oostelijke helft van het plangebied bevindt zich één van de huidige bedrijfsgebouwen.
Topografische kaart ¹¹	Ca. 1995	Ook het westelijke gedeelte van het huidige complex is gerealiseerd.

Tijdens de 19e eeuw was het plangebied nog onontgonnen heidegebied. Aan het begin van de 20e eeuw echter, werd een spoorlijn aangelegd die het huidige plangebied van noord naar zuid doorsneed. Het betrof de zo genoemde. "Kippenlijn", een tracé dat Nijkerk verbond met Ede. In 1937 werd het noordelijke gedeelte tussen Nijkerk en Barneveld opgeheven. Op de kaart uit ca. 1975 is de spoorlijn dan ook geheel verdwenen. Uit deze periode dateren ook de eerste bedrijfsgebouwen van het huidige complex, wat rond 1995 min of meer de contouren kreeg die op dit moment nog aanwezig zijn.

Over de funderingsconstructie van het huidige complex zijn geen gegevens beschikbaar, wel kan worden gemeld dat het westelijke gedeelte van het complex is voorzien van een (verdiept aangelegde) laadput met een oppervlakte van ca. 150 m².

2.4 Gespecificeerde verwachting en conclusie

De eerste, voor het bureauonderzoek opgestelde onderzoeksvraag *"Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig, en zo ja, wat is de specifieke archeologische verwachting?"* kan als volgt worden beantwoord:

Voor de prehistorie (zowel de periode van jager-verzamelaars als die van de landbouwers) geldt een lage verwachting. Het plangebied is gelegen in een zone met laarpodzolgronden, beekerdgronden en veldpodzolgronden. Dit zijn bodemtypen die kenmerkend zijn voor relatief laag gelegen en vlakke dekzandgebieden. Dit geldt ook voor de dekzandwellingen, die grotendeels buiten het plangebied liggen, vanwege het ontbreken van duidelijke gradiëntzones en open water. Er zijn geen aanwijzingen voor historische bebouwing van voor 1900 in het gebied; tot ver in de 19^e eeuw bestond het plangebied nog uit heide. Bewoning moet vooral worden gezocht in onder andere het wat meer reliëfrijke oostelijke deel van Voorthuizen.

Bovendien is tijdens een booronderzoek uit 2017 direct aangrenzend ten noordwesten, westen en zuidwesten van het plangebied geconstateerd dat de bodem vrijwel overal is verstoord tot in de C-

¹¹ www.topotijdreis.nl

horizont.¹² Het in 2017 onderzochte plangebied bestond grotendeels uit grasland. Gezien het grondgebruik in het huidige plangebied (bedrijfshallen met omringende verharding voor onder meer vrachtverkeer) is het niet te verwachten dat de bodem hier meer intact zal zijn. Voor zover er al sprake is geweest van een archeologisch (vondst)niveau, zal deze naar verwachting daarom eveneens verstoord zijn. Eventuele archeologische resten zullen vermoedelijk hooguit bestaan uit de onderste gedeelten van diep ingegraven sporen.

De beantwoording van de tweede onderzoeksvraag *“Is het plangebied voldoende onderzocht en zo nee, welke vorm van nader archeologisch onderzoek kan worden geadviseerd?”* is als volgt: Het plangebied is voldoende onderzocht.

¹² Archis onderzoeksmelding 4545561100; Bergman 2018.

3 Aanbeveling

ADC ArcheoProjecten adviseert om het plangebied vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is altijd mogelijk dat tijdens grondwerkzaamheden onverwacht archeologische vondsten aan het licht komen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van de grondwerkzaamheden te wijzen op de plicht deze zogenoemde toevalsvondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet. De melding dient behalve bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) tevens plaats te vinden bij de gemeente Barneveld.

Wij wijzen erop dat de bevoegde overheid op basis van dit rapport een selectiebesluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit selectiebesluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Literatuur

Alterra, 2008: *Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.

Alterra, 2014: *Bodemkaart van Nederland 1:50.000; Landsdekkend digitaal bestand*.

Bergman, W.A., 2018: *Gemeente Barneveld. Plangebied Verbindingsweg Voorthuizen zuid te Voorthuizen. Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase)*. BAAC Rapport V-17.0075/V-18.0124. 's-Hertogenbosch.

SIKB, 2018: *Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA)*. Gouda.

Geraadpleegde websites

<http://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/>

<http://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

<http://maps.bodemdata.nl>

<https://archis.cultureelerfgoed.nl/>

<https://bagviewer.kadaster.nl>

<https://easy.dans.knaw.nl>

<https://www.bodemloket.nl>

<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens>

<https://www.kadaster.nl/>

<https://www.ruimtelijkeplannen.nl>

<https://www.topotijdreis.nl>

<https://zoeken.cultureelerfgoed.nl/>

<http://www.ikme.nl>

Lijst van afbeeldingen en tabellen

Afb. 1 Locatie van het plangebied

Afb. 2 Het plangebied op een uitsnede uit de bodemkaart

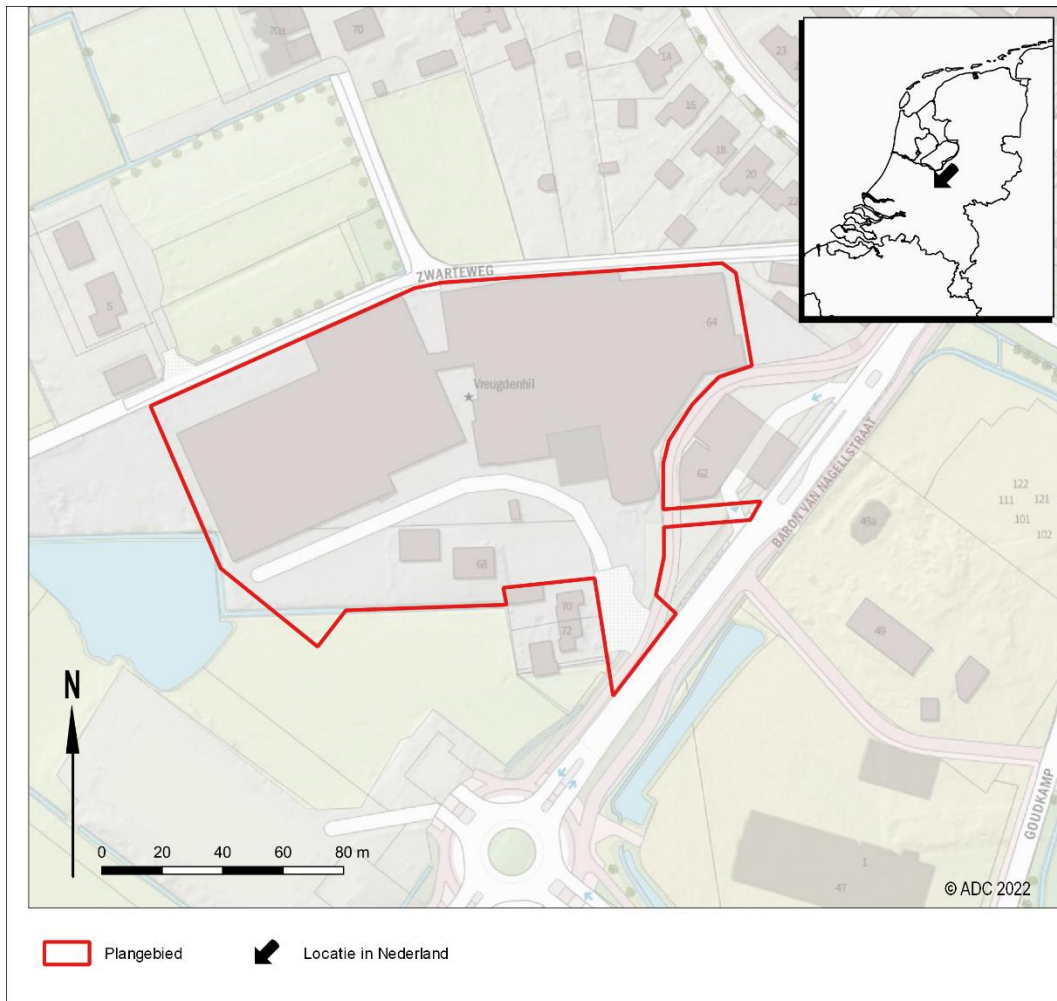
Afb. 3 Het plangebied op een uitsnede uit de geomorfologische kaart

Afb. 4 ARCHIS-meldingen

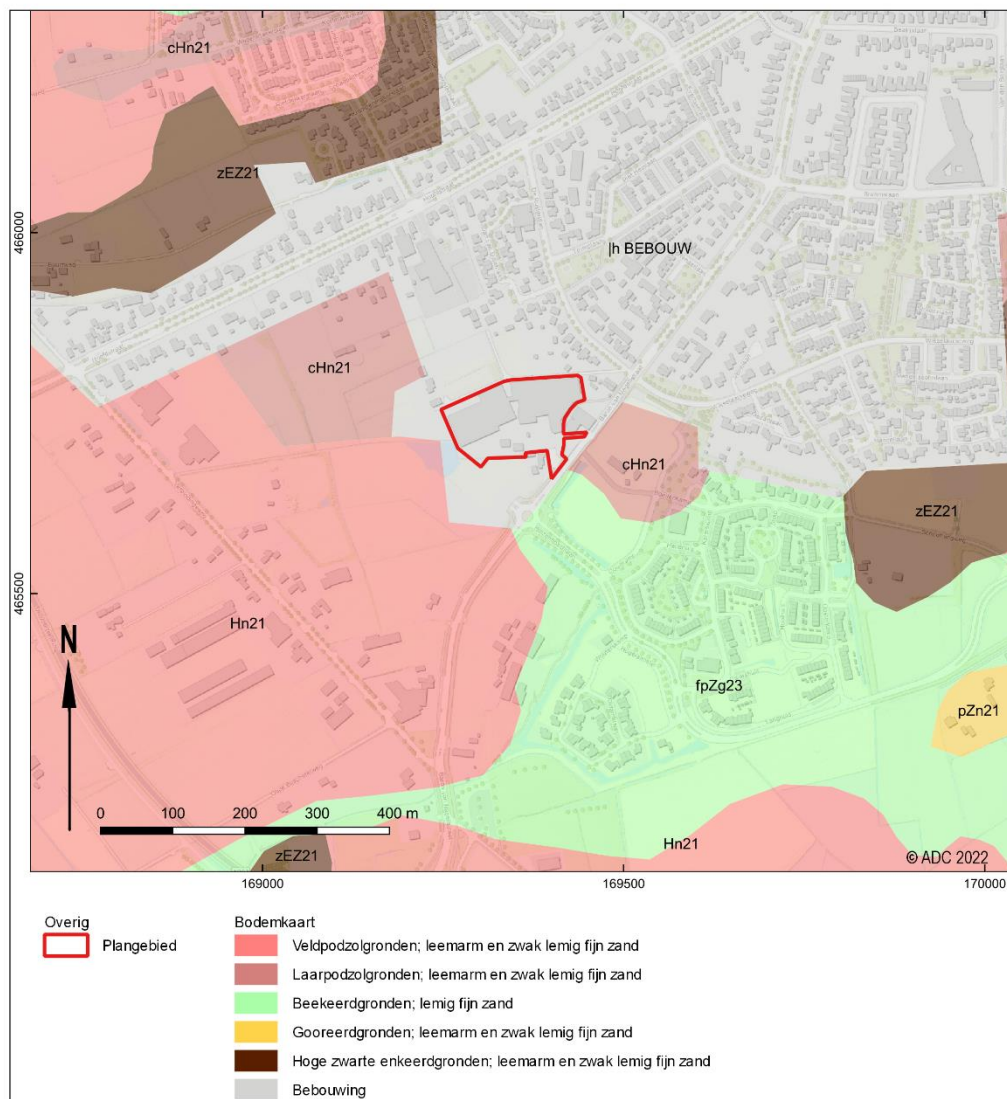
Afb. 5 Het plangebied op een uitsnede uit de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

Afb. 6 Het plangebied op uitsneden uit topografische kaarten van diverse historische perioden

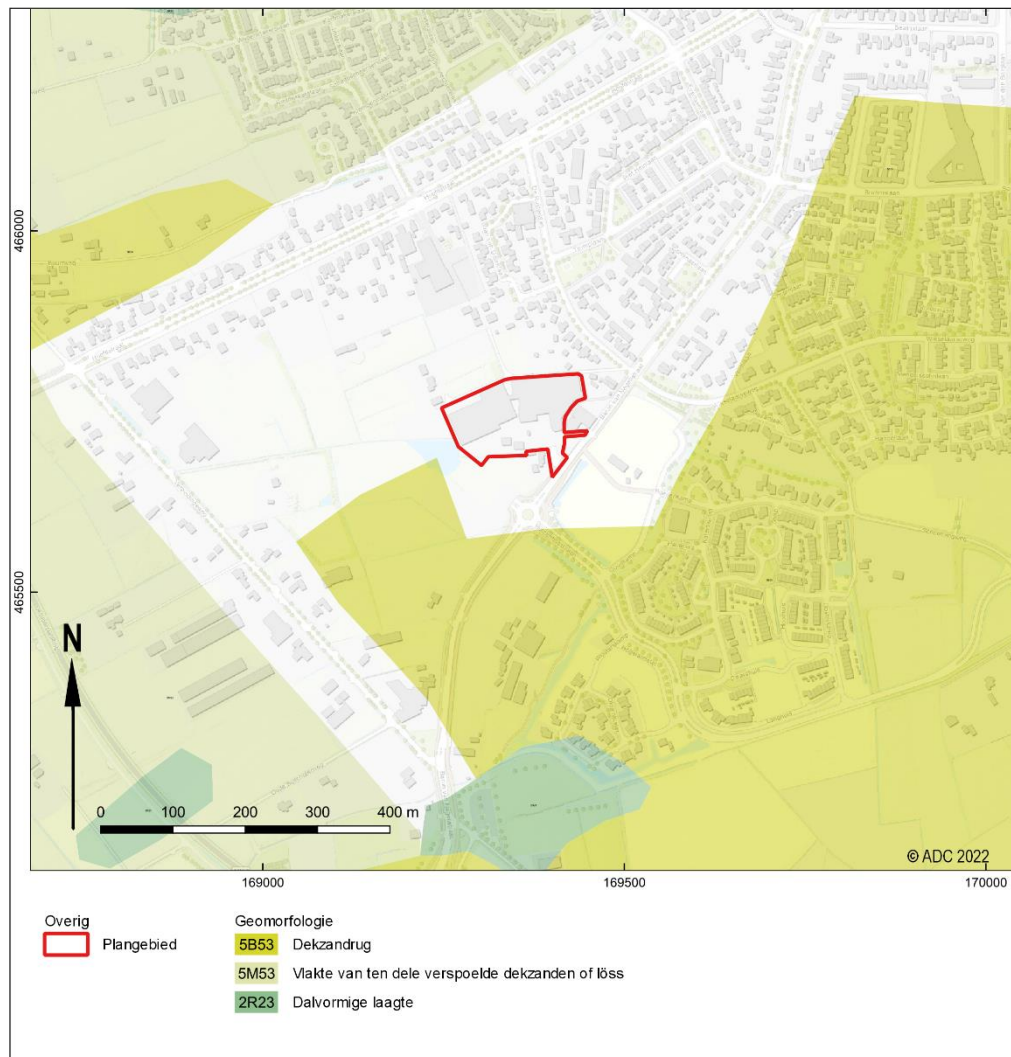
Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

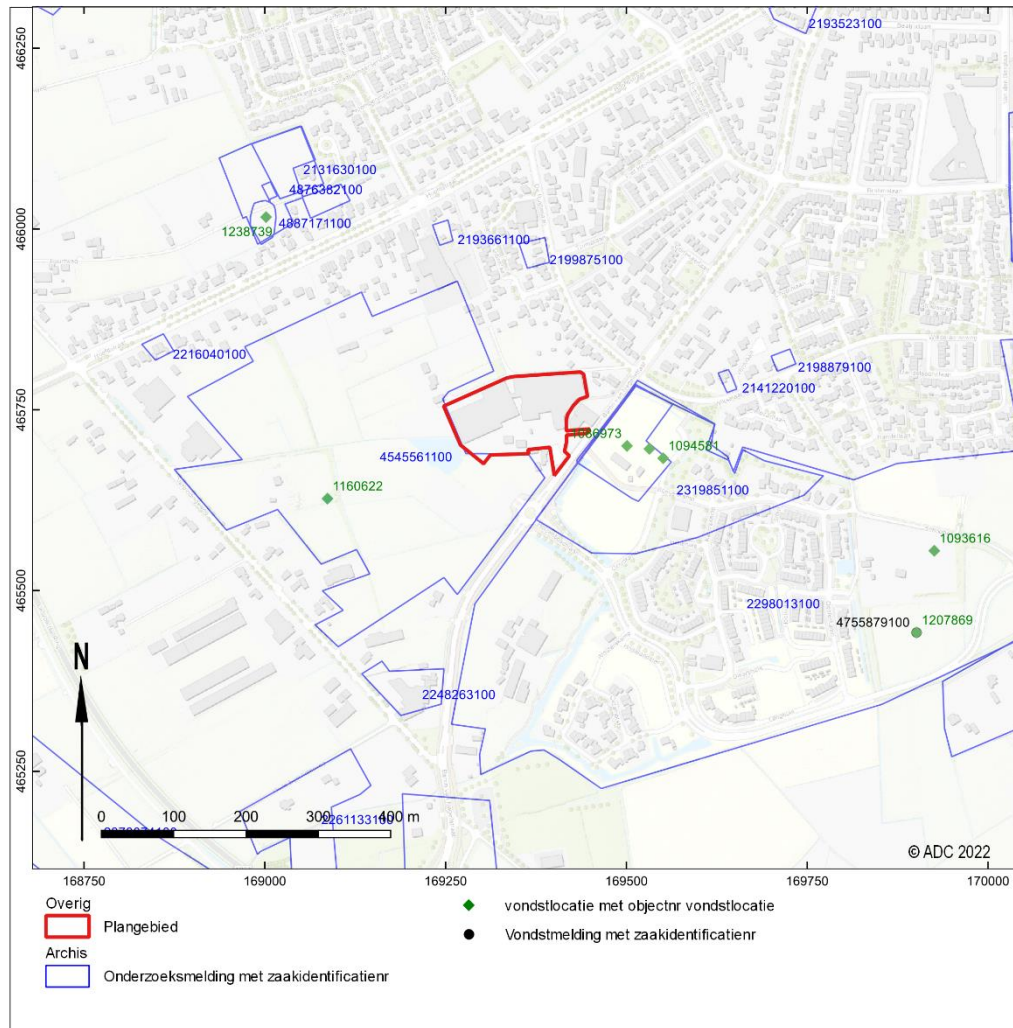
Afb. 1 Locatie van het plangebied

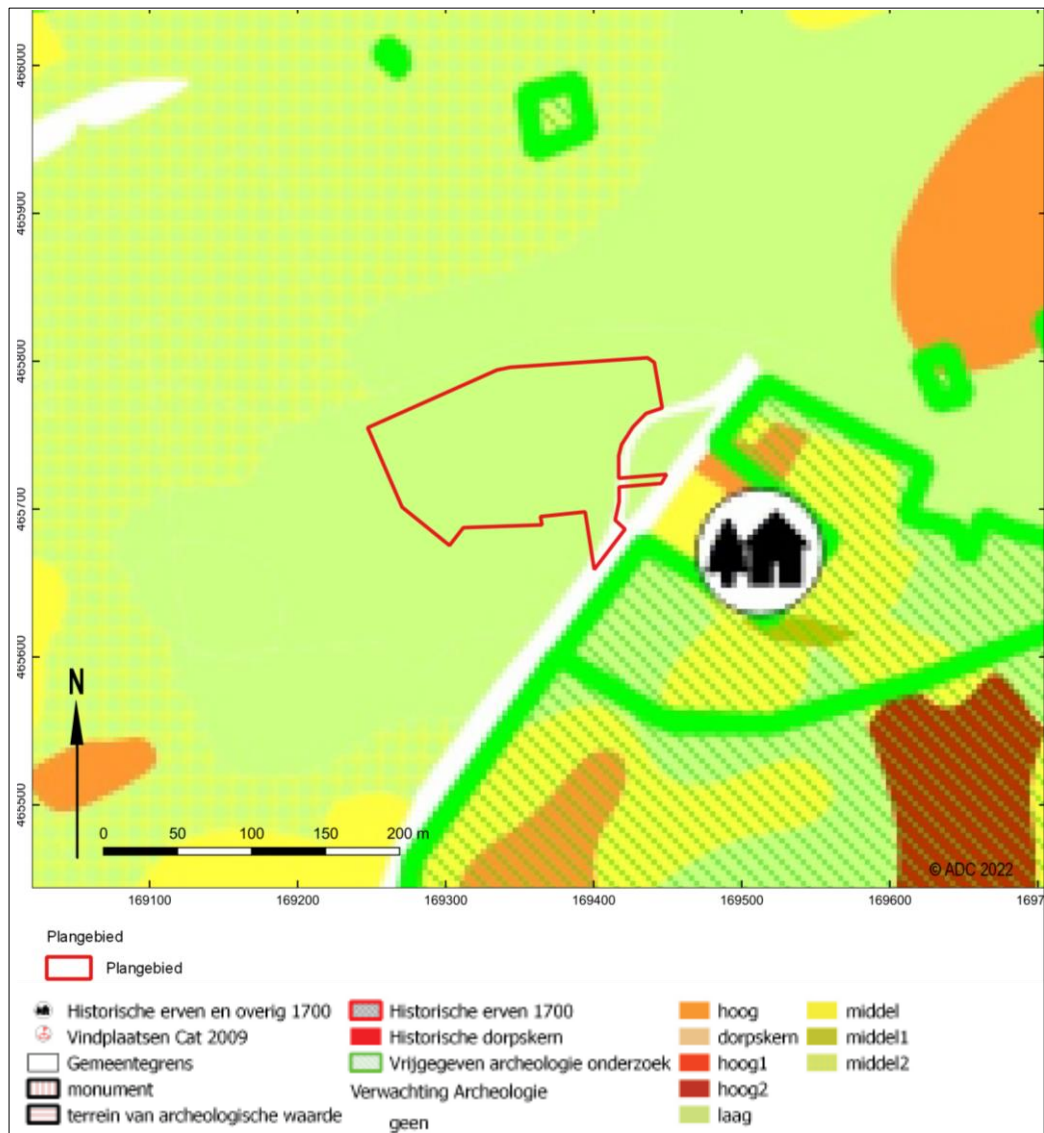
Afb. 2 Het plangebied op een uitsnede uit de bodemkaart

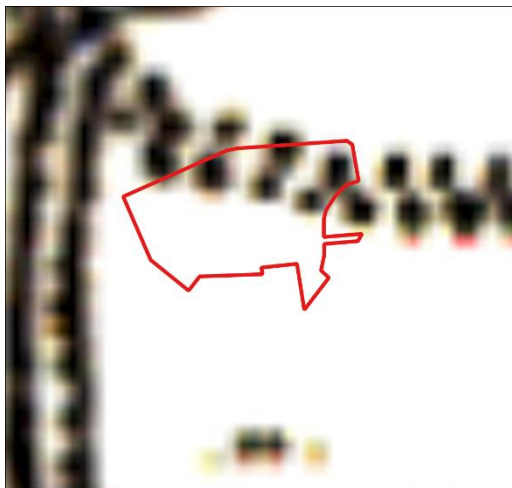
Afb. 3 Het plangebied op een uitsnede uit de geomorfologische kaart

Afb. 4 ARCHIS-meldingen

Afb. 5 Het plangebied op een uitsnede uit de gemeentelijke archeologische verwachtingskaart

ca. 1815

ca. 1870

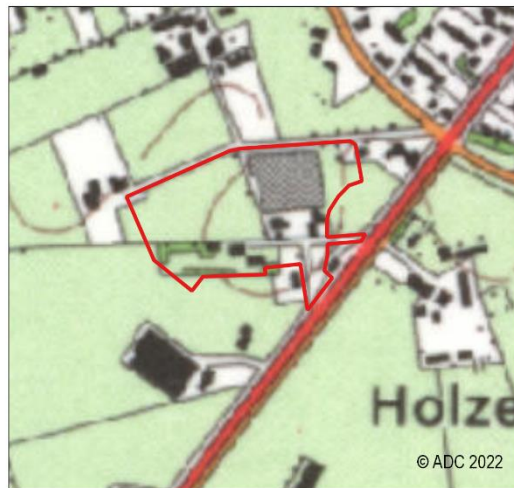
ca. 1911

ca. 1950

ca. 1975

ca. 1990

Afb. 6 Het plangebied op uitsneden uit topografische kaarten van diverse historische perioden